

УДК 621.326

Гаврилюк Н. – ст. гр. БКп-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

АМОРТИЗАЦІЯ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ

Науковий керівник: Винник Т. М.

Згідно фундаментальних положень економічної теорії співвідношення між валовими інвестиціями (ВІ) та амортизаційними відрахуваннями (АВ) завжди було одним з головних індикаторів стану національної економіки. Відомо, якщо $ВІ > АВ$, економіка перебуває на стадії розквіту; $ВІ = АВ$ - етап стагнації; $ВІ < АВ$ – нестача валових інвестицій та руйнація механізму саморозвитку. Тобто такий кореляційний зв'язок між витратами, спрямованими у необоротні активи, та нарахованою на них амортизацією відображає рівень розвитку економіки будь-якої країни. Так, в Україні, у 90-х роках минулого століття, кількість нових засобів праці скорочувалась щороку в середньому майже на 20%, в той час як рівень їх фізичного зносу становив біля 65%, а морального – більше 95%.

Для забезпечення відтворення основних засобів підприємства систематично нараховують амортизацію, оскільки, переносячи свою вартість на собівартість виготовленої продукції, основні засоби, внаслідок фізичного та морального зносу, втрачають свої споживчі властивості. При цьому, сума амортизаційних відрахувань конкретного грошового виразу не має, вона є лише одним із елементів вхідних грошових потоків – повертається на підприємство в складі виручки від реалізації продукції, тобто збільшує грошові надходження. Але, разом з тим, нарахована амортизація, згідно Закону «Про податок на прибуток», зменшує скоригований прибуток платника податку, що свідчить про її визначальну роль для власників. Саме тому виважена та економічно обґрунтована податкова політика спроможна компенсувати підприємству фінансовий ризик зносу обладнання, але, на сьогоднішній день, таке відшкодування не є повним, оскільки воно адекватне лише тому зносу, який імперативно визначив законодавець.

Загалом з метою ефективного використання основних засобів та задля забезпечення їх відтворення необхідно, по-перше, узгодити між собою бухгалтерські та податковий методи нарахування амортизації; по-друге, спрямовувати амортизаційні відрахування виключно на власні інвестиційні цілі; по-третє, використовувати прискорену амортизацію лише у сфері оподаткування для усунення її негативного впливу, через відображення у витратах виробництва, на ціну продукції та, відповідно, на фінансовий результат; по-четверте, забезпечити вільний вибір та право власників основного капіталу варіювати амортизаційний режим в залежності від інтересів підприємства; по-п'яте, сприяти якнайшвидшому зменшенню незатребуваних виробничих потужностей, які збільшують поточні витрати підприємства та "підживлюють" інфляцію.

Отже, в умовах, коли економіка вичерпала свій ресурс відновлювального економічного зростання, та в ситуації, коли існують серйозні проблеми нагромадження капіталу в середньо- та довгостроковій перспективі, необхідність реформування амортизаційної політики на законодавчому рівні є беззаперечною, але не шляхом штучного підвищення норм амортизаційних відрахувань чи надання окремим підприємствам виключного права на застосування прискореної амортизації, а через докорінні якісні зміни податкової системи, зокрема амортизаційної політики.